

JEŠTĚ K BOJOVÉ ČINNOSTI RVD V OPERAČNÍCH MANÉVRUJÍCÍCH SKUPINÁCH

Zvláštní rysy bojové činnosti operačních manévrujících skupin (dále OMS) kladou na vyčleněné jednotky a útvary mimořádné nároky ve všech oblastech této činnosti. Je pravděpodobné, že bude docházet k výběru těch nejschopnějších. Obdobně bylo tomu tak ve Velké vlastenecké válce při organizaci předsunutých odřadů, které plnily úkoly v hloubce nepřátelské obrany. Do nich byli vybíráni nejlepší velitelé a všestranně kvalitně připravené a zabezpečené jednotky a útvary, schopné vedle obvyklých úkolů plnit další požadavky boje ve zvláštních podmínkách. Dokazuje to např. rozkaz velitele 5. úderní armády v lednu 1945 k vytváření předsunutých odřadů v bojích západně od Visly (Antonov, V. S., Cesta na Berlín, Naše vojsko 1980, str. 275), uložený v archívu MO SSSR, f. 333, inv. 4885, sp. 369, l. 163.

Takový požadavek platí v plné míře i pro jednotky a útvary RVD. Ke zvláštnostem v plnění jejich úkolů **v oblasti vedení raketových úderů a palby dělostřelectva**, na které musí být tyto jednotky a útvary připraveny, patří:

- časté vedení raketových úderů a palby dělostřelectva s rozvíjením z chodu, v nepřipravených postaveních a ve zkrácených lhůtách, mnohdy s velmi omezenými počty obsluh,
- připravenost k rychlému a rozsáhlému manévru palbou i jadernými úderem, v podstatě do všech směrů (kruhový výstřel),
- pohotovost k vedení mohutné překvapivé palby v krátkém časovém intervalu od jejího vyžádání,
- maximální využívání přímé střelby všemi typy bojové techniky a to zejména při dělostřeleckém doprovodu vojsk za útoku,
- dovedné řízení palby a úderů s využitím všech prostředků vzdušného průzkumu,
- vedení palby a úderů v prostorech s nízkou hustotou pevných bodů, s využíváním různých topografickogeodetických podkladů, popř. bez vytvoření sítě pevných bodů,

— vybavení palebných jednotek a útvarů RVD dostatečnými prostředky pro samostatný boj s tanky a jinými obrněnými cíli a jejich výtečné ovládání; stejně tak i prostředky pro boj se vzdušnými cíli, zejména nízko letícími,

— využívání ukořistěného dělostřeleckého materiálu, v tom nejen bojové techniky a munice, ale i prostředků pro zabezpečení palby.

V oblasti **manévru** to jsou tyto zvláštnosti:

— schopnost rychle a samostatně překonávat nejrůznější terénní překážky, zejména vodní toky, pomocí vlastních nebo improvizovaných prostředků (plaváním na ukořistěných prostředcích, broděním i hlubokým) a postupovat silně rozrušeným nebo zataraseným terénem s využitím vlastních sil a prostředků,

— připravenost k přesunům dělostřeleckých prostředků, popř. raket vzduchem, ve vrtulnicích nebo v závěsu na nich,

— organizovat dlouhé noční přesuny bez potřebné regulace a zajištění os přesunů.

V oblasti **velení**:

— schopnost pružně přecházet od decentralizace k soustředování palebné síly a centralizovanému velení RVD s cílem efektivně plnit požadavky všeojskovských velitelů a reagovat na vývoj konkrétní bojové situace,

— organizace a využívání autonomního spojení s náčelníkem RVD armády (popř. i přímého spojení se štábem raketové brigády) k upřesňování úkolů RVD armády ve prospěch OMS,

— nepřetržitá součinnost s letectvem při delimitaci objektů palby a úderů raket, při zabezpečování bezpečnosti letectva, při řízení palby a úderů RVD (včetně kontrol účinnosti), organizaci přepravy bojové techniky a materiálu,

— dokonalá znalost signalizace a rozpoznávání vlastních letounů v zájmu bezpečnosti vlastní i v zájmu bezpečnosti vlastního letectva před prostředky PVO jednotek a útvarů RVD.

Řada zvláštních úkolů vyvstává také v oblasti **materiálně technického zabezpečení**, z nichž za nejvýznamnější považují:

— zabezpečení přesunu maximálního množství vezené munice (pro svazek alespoň 2 pp); pohyblivé zásoby převýšit na všech stupních velení ve smyslu předpokladu spotřeby pro každý den v průměru 0,5—0,6 pp (to odpovídá palebným možnostem u jednoho oddílu — asi 7 soustředění palby na nekrytou živou sílu na ploše 6 ha nebo jedna palba na 6 ha na spěšně zaujatou obranu),

— přehodnocení zásob náhradních dílů a opravárenských kapacit,

— příprava na možnost využití kořistního materiálu, popř. bojové techniky všeho druhu.

Zvláštní podmínky bojové činnosti OMS a požadavky na RVD se projeví i ve způsobech plnění a v množství úkolů palebných prostředků. Při tom můžeme bojovou činnost rozdělit zhruba do tří základních období:

— zasažení OMS do sražení, tj. přesun z výchozího prostoru po dosah většiny dělostřelectva, popř. taktických raket vojsk v dotyku,

— boj v hloubce obrany nepřítel, tj. období plnění vlastního úkolu OMS za dosahem většiny dělostřelectva a taktických raket vojsk v dotyku po dosažení stanovené čáry, prostoru nebo objektu,

— boj o udržení dosaženého cíle (čáry, prostoru, objektu) do příchodu hlavních sil.

V prvním období připadá hlavní tíže úkolů na RVD vojsk v dotyku. Dělostřelecké jednotky a útvary OMS se zařazují do vševojskových proudů v souladu se zámyslem vedení boje OMS, zpravidla na čelo hlavních sil a v dostatečné míře i do proudu předsunutých odřadů (budou-li organizovány) a s nimi se přesunují do prostoru zasazení. Zařazení do proudů odpovídá většinou zásadám zařazení s předvídáním střetného boje. Předpokládáme, že až do vyjití OMS za dostřel většího dělostřelectva (resp. taktických raket) vojsk v dotyku se dělostřelectvo (resp. oddíl vojskových raket) skupiny nebude rozvíjet. Podmínky pro zasazení skupiny umlčením nepřátelské obrany (pokud bude organizováno) vytváří RVD v dotyku.

V podmínkách použití jaderných zbraní uskutečňuje raketové vojsko jednotlivé i skupinové jaderné údery s cílem získat nebo prohloubit jadernou převahu nad nepřítelem, dezorganizovat jeho velení, systém PVO, ničit prostředky letectva na letištích a hlavní uskupení jeho záloh (zejména tankových), které by mohly ohrozit plnění úkolů OMS.

Dělostřelectvo vojsk v dotyku ničí a umlčuje nepřátelské dělostřelecké, raketonetné a minometné baterie (čety), živou sílu a palebné prostředky v operních bodech obrany, průzkumné a protitankové prostředky, prostředky radioelektronického boje a PVO, místa velení a další cíle, které mohou působit do prostoru zasazení OMS, klást odpor nebo jinak bránit skupině v plnění úkolu.

Nejčastější formou umlčení nepřátelské obrany bude palebný přepad. Při silnější obraně nemůžeme vyloučit ani organizaci palebného příkrytí přibližování OMS k přednímu okraji a palebnou přípravu. Palbu ze zakrytých palebných postavení musíme zahájit nejpozději v době, kdy se OMS dostává do dostřelu nepřátelského dělostřelectva a ukončit nejpozději při dosažení prostoru palebných postavení vlastního dělostřelectva čelními proudy skupiny. Důvodem je bezpečnost vlastních vrtulníků určených pro palebnou podporu, které v této době budou pravděpodobně kryt zasazení ze vzduchu. Umlčování palebných prostředků na bocích a ve větší hloubce může pokračovat s tím, že nedojde k přestřelování proudů.

Významnou úlohu po ukončení palby dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení sehraje přímá střelba, kterou prodlouží palba vrtulníků pro palebnou podporu. Jejím úkolem je prohloubit umlčovací účinek palebného přepadu, zabránit manévru palebnými prostředky, ničit protitankové zbraně, umlčovat pozorovatelné a průzkumné prostředky na předním okraji, včetně REP pro průzkum pozemních cílů.

Po vyjití OMS z dostřelu vojsk v dotyku postupují dělostřelecké jednotky a útvary v proudech vševojskových útvarů a jsou připraveny podporovat jejich boj. Velitelé jsou v úzkém, nejlépe osobním styku se vševojskovými veliteli a podle jejich požadavků řídí bojovou činnost palebných jednotek. K jejich hlavním úkolům patří:

- ničení důležitých objektů jadernými údery taktických raket a to tak, aby výsledků úderů bylo možné ihned využít ve prospěch splnění úkolů OMS,
- umlčování a ničení palebných prostředků s důrazem na atomové dělostřelectvo a protitankové prostředky; při tom mohou s výhodou využívat dýmového i zápalného střeliva k osleповání pozorovatelů a ztížení práce mířičů,
- umlčování a ničení nepřátelských odporů, které brání skupině v postupu; při tom se rozvíjí jen nejnutnější počet palebných prostředků v souladu s rozvíjením vševojskových jednotek a útvarů,

— podpora útvarů a jednotek OMS při zteči obranných postavení v hloubce; pokud to situace dovolí je třeba při tom využívat přímé střelby všech vhodných prostředků,

— odrazení protiztečí palbou ze zakrytých palebných postavení (soustředěnými i přehradnými palbami), ale také přímou střelbou z připravených i nepřipravených palebných čar; k řízení palby můžeme využívat vrtulníků pro palebnou podporu s dělostřeleckými pozorovateli,

— podpora boje o přechody vodních toků (dostatečné posílení předsunovaných jednotek dělostřelectvem, včasné zaujetí bojových sestav a zahájení palby, využití přímé střelby k umlčení odporů na protilehlé straně, rychlé překonání vodní překážky a pokračování v podpoře),

— blokování palbou opevněných osad a prostorů při jejich obcházení skupinou; k tomu využívat dýmového střeliva,

— příprava k noční bojové činnosti (zabezpečení řízení i vedení paleb, osvětlování ve svůj i ve prospěch vševojskových jednotek a útvarů).

I v tomto období mohou výrazně podpořit boj OMS údery operačně taktických raket, vedené na prostředky jaderného napadení, letiště stíhačů bombardérů, na VS a soustředění vojsk na směru postupu skupiny. Každý úder se slaďuje s činností skupiny nejen se zřetelem na bezpečnost pozemních sil a letectva, ale také s ohledem na využití účinků skupinou.

Velké množství úkolů se bude dostávat do rozporu s možnostmi dělostřelectva, daných střelivem. Nemůžeme při tom spoléhat na vyřešení problému zásobováním vzdušnou cestou. Předpokládáme-li např., že v OMS armády (td) bude asi 5 oddílů 122 mm, jeden oddíl 152 mm a jeden oddíl raketometů 122 mm, pak hmotnost 0,1 pp munice pro tyto prostředky je asi 55 tun. Pro přesun takového množství je třeba 5—6 vrtulníků typu Mi-6. Je zřejmé, že vzdušné zásobování může jen z malé části uhradit spotřebu munice, a proto zde vyvstává kategorický požadavek na efektivní vedení dělostřelecké palby.

Po dosažení nařízeného prostoru, zmocnění se určených objektů a splnění cíle půjde zpravidla o udržení tohoto prostoru do příchodu hlavních sil. RVD OMS se podílí plněním těchto hlavních úkolů:

— ničí taktické prostředky jaderného napadení jednotlivými jadernými údery i palbou dělostřelectva,

— umlčuje a ničí dělostřelectvo nepřítel, přisunované k likvidaci skupiny,

— umlčuje přicházející zálohy nepřítel palbami na jejich proudy a při rozvinování,

— vede pohyblivé i nepohyblivé přehradné palby před vlastní jednotky v obraně,

— ničí tanky a další obrněné cíle přímou střelbou včetně využití děl ze zakrytých palebných postavení, přesunutých na výhodné palebné čáry.

Bojová činnost RVD dostává v tomto období obranný charakter. To platí nejen pro druhy paleb a způsoby jejich vedení, ale i pro činnost jednotek v palebných postaveních a prostorech rozmístění. Daleko větší pozornost věnujeme zabezpečování bojové činnosti, ženiinímu budování, maskování a OPZHN. Výrazněji se projeví nutnost šetřit municí, ale i ostatním materiálem technického zabezpečení. Je pravděpodobné, že dojde ke snížení bojeschopnosti jednotek a útvarů v důsledku ztrát a začnou se v daleko větší míře prosazovat morálně politické kvality jednotlivců i kolektivů.

V poslední fázi tohoto období bude třeba řešit otázku organizovaného setkání s vojsky, která útočí čelně. I když budou předem plánovány čáry navázání spojení, určeny čáry signálů, zastavení palby dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení i přímé střelby, dojde jistě k upřesňování těchto čar i celé akce.

Podporu skupiny v této době postupně přebírá RVD vojsk, která útočí čelně, tak jak se bude dostávat svým dostřelem před postavení jednotek a útvarů skupiny.

Závěrem chci uvést, že bojové použití RVD v armádní OMS se bude vyznačovat mnoha zvláštnostmi. Jejich základním jmenovatelem je snaha o co nejefektivnější využívání palebných možností daných střelivem a dovedného manévrování palbou i pohybem. Ke zvýšení palebných možností je třeba zvýšit vezenou zásobu munice a v průběhu boje ji doplňovat vzdušnou cestou. Palby vést pokud je to možné pozorované, využívat pozorovatelů ve vrtulnících. Vynalézavě organizovat ničení nepřítele přímou střelbou a to i děly větších ráží (122 mm SHH, 152 mm SHKH). Jadernými údery ničit nejdůležitější cíle, objekty ve větší hloubce operačně taktickými raketami a letectvem. Přesně organizovat součinnost s letectvem v zájmu bezpečnosti vlastních vojsk.